

Għaliex noqogħdu lura milli nirrappurtaw każijiet ta' diskriminazzjoni?

Maria Theresa Portelli
Uffiċjal għar-Relazzjonijiet Pubbliċi u Komunikazzjoni, NCPE

Nisimgħu b'hafna każijiet ta' tipi differenti ta' diskriminazzjoni, jew forsi xi darba esperjenzajna xi każ hekk aħna wkoll. Iżda kemm ikunu rappurtati dawn il-każijiet ta' diskriminazzjoni? Jekk ma jkunux irrappurtati, għaliex noqogħdu lura milli nagħmlu dan?

Il-Kummissjoni Nazzjonali għall-Promozzjoni tal-Ugwaljanza (NCPE) għamlet sħarriġ dwar in-nuqqas ta' rappurtaġġ ta' każijiet diskriminatorji li l-għan prinċipali tiegħu hu li jkunu stabbiliti r-raġunijiet għaliex każijiet ta' diskriminazzjoni ma jiġux irrappurtati*. Ir-riċerka sħarriġet is-sitt oqsma tad-diskriminazzjoni u wkoll id-diskriminazzjoni multipla bil-għan li titfa' dawl fuq il-prijoritajiet li jinflenzaw id-deċiżjonijiet ta' individwi li esperjenzaw diskriminazzjoni fuq wieheġ jew iktar minn dawn l-oqsma.

Diskriminazzjoni abbażi tal-età

Il-biċċa l-kbira tad-diskriminazzjoni li kienet esperjenzata f'dan il-qasam minn dawk li wiegħbu għal dan l-istħarriġ saret permezz ta' fastidju sesswali, jew inkella ġew imċaħħda minn impjieg jew waqqfulhom l-impjieg. Il-biċċa l-kbira tal-persuni intervistati esperjenzaw diskriminazzjoni abbażi ta' età meta fittxew impjieg, meta kienu viċin post ta' qima u meta fittxew aċċess għal post ta' divertiment. Il-maġġoranza tal-persuni intervistati ma tkellmu ma' hadd dwar l-esperjenza tagħhom filwaqt li ammont sostanzjali iddikjaraw li ma għamlux rapport uffiċjali. Minn dawk li ma rappurtawx, hafna semmew sentimenti ta' dgħufija u li jaħsbu li s-sitwazzjoni ma kinitx se tinbidel.

Diskriminazzjoni abbażi ta' diżabilità

Persuni li esperjenzaw jew li kienu xhieda ta' diskriminazzjoni abbażi tad-diżabilità fil-maġġoranza tagħhom dan ġara minħabba esklużjoni jew fastidju verbali. Dan it-trattament ġie rappurtat f'numru ta' postijiet inkluż waqt ix-xogħol, waqt ix-xiri ta' kuljum, fl-iskola, waqt li jkunu qed jużaw it-trasport pubbliku, waqt li fittxew aċċess għall-postijiet tad-divertiment u waqt li fittxew impjieg. Mill-persuni intervistati li esperjenzaw diskriminazzjoni abbażi tad-diżabilità, kienu xi wħud biss li kienu tkellmu ma' xi hadd dwar l-esperjenza tagħhom. Il-persuni intervistati indikaw li ma kinux ipprezentaw rapport uffiċjali minħabba misthija u għax hassewhom imbarazzati, hassew li s-sitwazzjoni se tibqa' l-istess, beżgħu mill-*bullying* u beżgħu li jtilfu l-impjieg tagħhom, fost l-oħrajn.

Diskriminazzjoni abbażi tal-ġeneru

Il-maġġoranza tal-persuni intervistati ddikjaraw li kienu esperjenzaw fastidju verbali, segwit minn esklużjoni, jew inkella ġew imċaħħda jew twaqqfilhom l-impjieg tagħhom. Meta ntalbu sabiex jindikaw fejn esperjenzaw diskriminazzjoni abbażi tal-ġeneru, il-maġġoranza tal-persuni intervistati qalu li fl-impjiegi. Postijiet oħra fejn kellhom esperjenza ta' dan it-tip kienu fl-iskola, mill-ġirien u f'postijiet tad-divertiment kif ukoll waqt ix-xiri tal-bżonnijiet ta' kuljum. Mill-istudju hareġ li l-biċċa l-kbira ta' dawk li esperjenzaw jew kienu xhieda tad-diskriminazzjoni abbażi tal-ġeneru indikaw li kienu tkellmu dwar l-esperjenza tagħhom ma'

xi hadd. Il-biċċa l-kbira tagħhom kienu qasmu din l-esperjenza tagħhom ma' membru tal-familja jew ħabib filwaqt li kien hemm min tkellem dwar l-esperjenza tagħhom mal-NCPE.

Diskriminazzjoni abbaži tar-razza

Id-diskriminazzjoni abbaži tar-razza giet esperjenzata l-aktar waqt l-użu tat-trasport pubbliku. It-tipi ta' diskriminazzjoni kienu ta' natura diversa, iżda l-aktar li esperjenzaw jew kienu xhieda ta' diskriminazzjoni abbaži tar-razza, kienu f'forma ta' fastidju sesswali jew fastidju verbali. Fil-maġġoranza kbira ta' każijiet, l-esperjenza ma nqasmet ma' hadd u fil-każijiet fejn inqasmet, inqasmet l-aktar mal-ħbieb. Mir-riċerka nstab li r-raġunijiet għan-nuqqas ta' rappurtagġ jinkludu li l-vittmi ħasbu li mhu se johroġ xejn mir-rapport jew li s-sitwazzjoni se tibqa' l-istess; għax kien hemm nuqqas ta' għarfien dwar ir-rappurtagġ; biża' li jitilfu l-impjeg u li l-awtoritajiet jinjoraw ir-rapport.

Diskriminazzjoni abbaži tar-religjon

Il-persuni intervistati li jistqarru l-fidi Musulmana u Kattolika Rumana kienu l-grupp prinċipali li ddikjaraw diskriminazzjoni abbaži tar-religjon. Il-biċċa l-kbira tad-diskriminazzjoni giet irrappurtata li saret permezz ta' abbuż verbali. Ir-riċerka wriet ukoll li d-diskriminazzjoni giet esperjenzata l-aktar jew ingħatat xhieda waqt ix-xogħol, waqt ix-xiri tal-bżonnijiet ta' kuljum, fl-iskola u waqt li ppruvaw jidhlu f'postijiet ta' divertiment. Il-biċċa l-kbira ta' dawk intervistati ma qasmux l-esperjenza tagħhom ma' xi hadd u l-ebda persuna minnhom ma għamlet rapport uffċjali. Numru kbir ma għamlux rapport minħabba li emmnu li xejn ma kien se johroġ mir-rapport jew li s-sitwazzjoni kienet se tibqa' l-istess.

Diskriminazzjoni abbaži tal-orjentazzjoni sesswali

Ir-riċerka tal-NCPE turi li l-maġġoranza tal-persuni li għaddew minn diskriminazzjoni abbaži tal-orjentazzjoni sesswali kklassifikaw it-tip ta' diskriminazzjoni li esperjenzaw bħala abbuż verbali filwaqt li kien hemm dawk li esperjenzaw esklużjoni jew inkella ma ngħatawx servizz jew ġew imċaħħda minn impjeg, filwaqt li kien hemm oħrajn li waqfulhom l-impjeg tagħhom. Id-diskriminazzjoni abbaži tal-orjentazzjoni sesswali kienet esperjenzata l-aktar f'postijiet tad-divertiment, fl-iskola, fuq ix-xogħol, viċin post ta' qima, waqt l-użu tat-trasport pubbliku u fi promozzjonijiet fuq ix-xogħol.

Diskriminazzjoni multipla

Għall-għan ta' din ir-riċerka, id-diskriminazzjoni multipla tirreferi għal dawk is-sitwazzjonijiet fejn individwu jesperjenza trattament diskriminatorju f'aktar minn qasam wiehed mis-sitt oqsma tad-diskriminazzjoni. L-esklużjoni u l-fastidju verbali ġew indikati minn persentaġġ għoli tal-persuni intervistati. L-oqsma prinċipali fejn il-persuni intervistati esperjenzaw trattament diskriminatorju kienu waqt l-użu tat-trasport pubbliku, waqt li kienu qed ifittxu impjeg u waqt ix-xogħol, waqt li ppruvaw jidhlu f'postijiet tad-divertiment u meta ngħataw salarju mhux ugwali. Il-persuni intervistati qasmu l-esperjenza tagħhom l-aktar ma' ħabib/a jew ma' membru tal-familja.

Raġunijiet għaliex ma jkunux rappurtati kazijiet diskriminatorji:

- iħossu hom dgħajfa
- jaħsbu li s-sitwazzjoni ma kinitx ha tinbidel
- minħabba l-mistħija
- iħossu hom imbarazzati
- jibzġu mill-*bullying* u li jtilfu l-impjieg
- nuqqas ta' għarfien dwar kif jistgħu jirrappurtaw

Kif jista' jsir rapport?

Il-Kummissjoni Nazzjonali għall-Promozzjoni tal-Ugwaljanza (NCPE) hi waħda mill-entitajiet li tilqa' u tinvestiga ilmenti ta' dawk li jħossu hom diskriminati abbażi ta' ġeneru jew razza. L-ilmenti kollha li jitressqu quddiem l-NCPE huma meqjusa b' mod kunfidenzjali.

L-ilmenti għandhom jitressqu dejjem bil-miktub permezz ta' formula apposta. Madanakollu, jekk persuna għandha bżonn l-għajnuna biex timla din il-formula, l-NCPE tagħti l-għajnuna meħtieġa u toffri l-gwida neċessarja fil-kumpilazzjoni ta' evidenza biex l-ilment jiġi sostnut. Il-każ imbagħad jiġi analizzat skont il-liġi li jkollha x'taqsam mal-allegazzjonijiet li jsiru.

Il-Kummissarju tal-NCPE tagħlaq investigazzjoni ta' ilment billi tagħti opinjoni jekk l-ilment in kwistjoni ikunx każ ta' diskriminazzjoni jew le. Meta l-Kummissarju tikkunsidra li jkun twettaq att diskriminatorju, il-partijiet involuti jintalbu biex jirrangaw is-sitwazzjoni u jagħtu proposti biex issir azzjoni għal rimedju. Jekk il-Kummissarju tal-NCPE tikkunsidra li l-azzjoni li dwarha jkun sar l-ilment hija offiża, jiġi pprezentat rapport lill-Kummissarju tal-Pulizija biex tittiehed l-azzjoni meħtieġa min-naħa tagħhom.

Jekk l-NCPE tirċievi ilmenti li ma jkunux jaqgħu direttament taħt ir-responsabbiltajiet tagħha, il-persuna li qed tilmenta tingħata direzzjoni fejn għandha tmur għall-għajnuna.

Għal aktar tagħrif, aghmel kuntatt mal-NCPE fuq 2590 3850 jew equality@gov.mt

** L-istħarriġ ikkwotat f'dan l-artiklu huwa: 'In-Nuqqas ta' Rappurtagġ ta' Incidenti Diskriminatorji f'Malta – Studju tar-Ricerka' mahruġ mill-NCPE fl-2010.*